

Voorwoord

Deze nieuwe Jeugdbijbel voor de leeftijdsgroep 9 – 12 jaar is ontstaan uit een bijzondere samenwerking tussen uitgeversgroep Royal Jongbloed en het Nederlands Bijbelgenootschap. Er bleek behoefte aan een kinderbijbel voor iets oudere kinderen, met een ruime keuze aan verhalen om voor te lezen of samen aan tafel te lezen. Een Jeugdbijbel die voor een kind ook aantrekkelijk is om hem er zelf bij te pakken. Deze uitdaging hebben het Nederlands Bijbelgenootschap en de uitgeverij samen opgepakt.

De medewerkers van het Nederlands Bijbelgenootschap hebben de auteurs bij elk verhaal voorzien van achtergrondmateriaal en exegetische informatie, en lezen mee met de uitwerking ervan in het verhaal. De uitgeverij heeft de auteurs en de illustrator begeleid om er een mooi en verzorgd geheel van te maken.

Even voorstellen: auteurs en illustrator

Deze Jeugdbijbel bevat meer dan zeventig verhalen uit de Bijbel, bekende en minder bekende verhalen. Ze zijn geschreven door drie verschillende auteurs.

Mireille Geus is schrijfcoach; ze schrijft kinderboeken, die ondermeer werden bekroond met een Vlag en Wimpel en een Gouden Griffel voor haar boek Big.

Corien Oranje is schrijfster van kinderboeken voor alle leeftijden, o.a. van de succesvolle titel *Kampioen*, kerntitel van de kinderboekenweek in 2013.

Lieke van Duin schrijft kinderboeken, is docent in de post-HBO-cursus 'Oordelen over kinder- en jeugdboeken' en recenseerde jarenlang kinderboeken voor het dagblad Trouw.

Irene Goede is bekend van de wekelijkse natuurillustratie in het NRC, en van diverse prentenboeken zoals *Wasbeer en otter* en *De kleine Indiaan*. Haar kracht uit zich in realistische, sfeervolle illustraties met veel aandacht voor detail, natuur en landschap.

De auteurs en de illustrator hebben zich ingezet om gezamenlijk een mooi en uitdagend boek met bijbelverhalen te maken, dat uitnodigt tot lezen en herlezen.

Origineel en verrassend

De auteurs vertellen elk verhaal vanuit een eigen perspectief, soms vanuit de hoofdpersoon in het bijbelverhaal zelf, soms vanuit het perspectief van een kind dat de gebeurtenis kan hebben meegemaakt. Zo zijn de verhalen vanuit een originele invalshoek geschreven, waardoor ze op een nieuwe en verrassende manier dichtbij komen.

Thematische insteek

Omdat veel kinderen ook zelf graag in een kinderbijbel lezen, hebben we in de *Jeugdbijbel* gekozen voor een thematische aanpak. Aan de hand van een tiental thema's, zoals bouwwerken, wijze lessen, eten en drinken, ziekte en genezing etc. kunnen kinderen zelf verhalen zoeken die passen bij hun interesses. Bij elk thema is een informatieve pagina gemaakt, met verwijzingen naar de bijpassende verhalen.

Het is onze wens dat deze *Jeugdbijbel* bij een breed publiek ingang zal vinden, en dat veel jonge lezers de verhalen uit de Bijbel voor het eerst of opnieuw zullen lezen en horen, en erdoor zullen worden verrast.

Aukelien Wierenga
uitgever

Inhoudsopgave

De verhalen met een rode titel zijn in deze voorpublicatie opgenomen.

Oude Testament

- | | |
|---|--|
| 1. Hoe de wereld begon
Genesis 1 | 11. Precies wat ik God
gevraagd had
Genesis 24 |
| 2. De eerste mensen
Genesis 1-3 | 12. De gestolen zegen
Genesis 27 |
| 3. Jaloezie en moord
Genesis 4 | 13. Een ladder naar de hemel
Genesis 28 |
| 4. De grote overstroming
Genesis 6-9 | 14. De vrouw van mijn dromen
Genesis 29-31 |
| 5. De toren in Babel
Genesis 11 | 15. Gevecht op leven en dood
Genesis 32 |
| 6. Vertrek uit Charan
Genesis 12 | 16. Jozef de dromer
Genesis 37 |
| 7. Meesteres en slavin
Genesis 16 | 17. Van slaaf tot onderkoning
Genesis 39-41 |
| 8. Door God gezien
Genesis 21 | 18. Jozefs droom komt uit
Genesis 39-41 |
| 9. Het offer van Abraham
Genesis 22 | 19. Twaalf broers in Egypte
Genesis 43-47 |
| 10. Een graf voor Sara
Genesis 23 | 20. Een mandje op het water
Exodus 2 |

- | | |
|--|---|
| 21. God zal er zijn
Exodus 3-4 | 36. Saul in de spelonk
1 Samuel 24 |
| 22. Laat mijn volk gaan!
Exodus 7-11 | 37. Een mooie vrouw
2 Samuel 1, 11-12 |
| 23. Naar het beloofde land
Exodus 11-12 | 38. De staatsgreep
1 Koningen 1 |
| 24. Door de zee
Exodus 13-14 | 39. Wie is de echte moeder?
1 Koningen 3 |
| 25. Alles wat de Heer wil
Exodus 20-24 | 40. Een huis voor de Heer
1 Koningen 6-8 en 10 |
| 26. God beschermt
Numeri 22-24 | 41. Moord om een groentetuin
1 Koningen 21 |
| 27. Geen woord
Jozua 5-6 | 42. Een gezond dieet
Daniël 1-2 |
| 28. Voor God en voor Gideon!
Rechters 6-7 | 43. Een stad om trots op te zijn
Nehemia 1-4 |
| 29. Delila's sterke man
Rechters 13-16 | |
| 30. Door God geroepen
1 Samuel 1-3 | |
| 31. Wij willen ook een koning!
1 Samuel 8-10 | |
| 32. Loten om een koning
1 Samuel 10 en 15 | |
| 33. Van schaapherder tot
hofmuzikant
1 Samuel 16 | |
| 34. David en de reus Goliat
1 Samuel 17 | |
| 35. Vrienden voor altijd
1 Samuel 18-20 | |
| | Nieuwe Testament |
| | 44. De geboorte van Johannes
Lucas 1 |
| | 45. Het geluk van Jozef en Maria
Lucas 2 |
| | 46. Waar is Jezus?
Lucas 2 |
| | 47. Een duif uit de hemel
Lucas 3 |
| | 48. Lekkere vijgen
Lucas 4 |
| | 49. Met Jezus mee
Lucas 4 |

- | | |
|--|---|
| 50. Gelukkig ben je
Lucas 6 | 63. Het lege graf
Lucas 24 |
| 51. De vrouw die naar Jezus
toe vlucht
Lucas 7 | 64. Ik ben het echt!
Handelingen 1 |
| 52. Wie is hij toch?
Lucas 8 | 65. Jezus vertrekt
Handelingen 2 |
| 53. Wees niet bang, maar geloof
Lucas 8 | 66. De komst van de heilige
Geest
Handelingen 2 |
| 54. De ontmoeting op de berg
Lucas 9 | 67. Een Jezushater ontmoet
Jezus
Handelingen 6-7 en 9 |
| 55. Slimme vragen
Lucas 10 | 68. De minister van financiën
en de hardloper
Handelingen 8 |
| 56. We vieren feest
Lucas 15 | 69. God maakt geen verschil
Handelingen 10 |
| 57. Tien mannen met huidvraat
Lucas 17 | 70. Paulus en Barnabas op
wereldreis
Handelingen 11 en 13 |
| 58. De gasten van Zacheüs
Lucas 19 | 71. Je hoort erbij
Handelingen 15 |
| 59. Een koning op een ezelin
Lucas 19 | 72. Voor de onbekende God
Handelingen 17 |
| 60. Het laatste pesachmaal
van Jezus
Lucas 22, Johannes 13 en 16 | 73. Schipbreuk op de
Middellandse Zee
Handelingen 27-28 |
| 61. Het verraad
Lucas 22, Johannes 18,
Matteüs 27 | 74. Een nieuwe hemel en een
nieuwe aarde
Openbaring 1, 4, 21-22 |
| 62. Een zwarte dag
Lucas 23, Matteüs 27 | |

1 Hoe de wereld begon

Genesis 1

Heel, heel lang geleden was er geen aarde en geen hemel.
Er was alleen water, een oervloed van water.
Verder was alles leeg en woest en doods en donker.
God was er wel. Zijn geest zweefde over dat duistere, sombere water.

God wilde iets maken, iets moois, iets nieuws, iets ongekends.
Eerst maar eens orde in de chaos scheppen, dacht hij. Licht in de duisternis.

‘Licht!’ riep God. ‘Er moet licht komen!’ Zijn stem donderde door het donker.

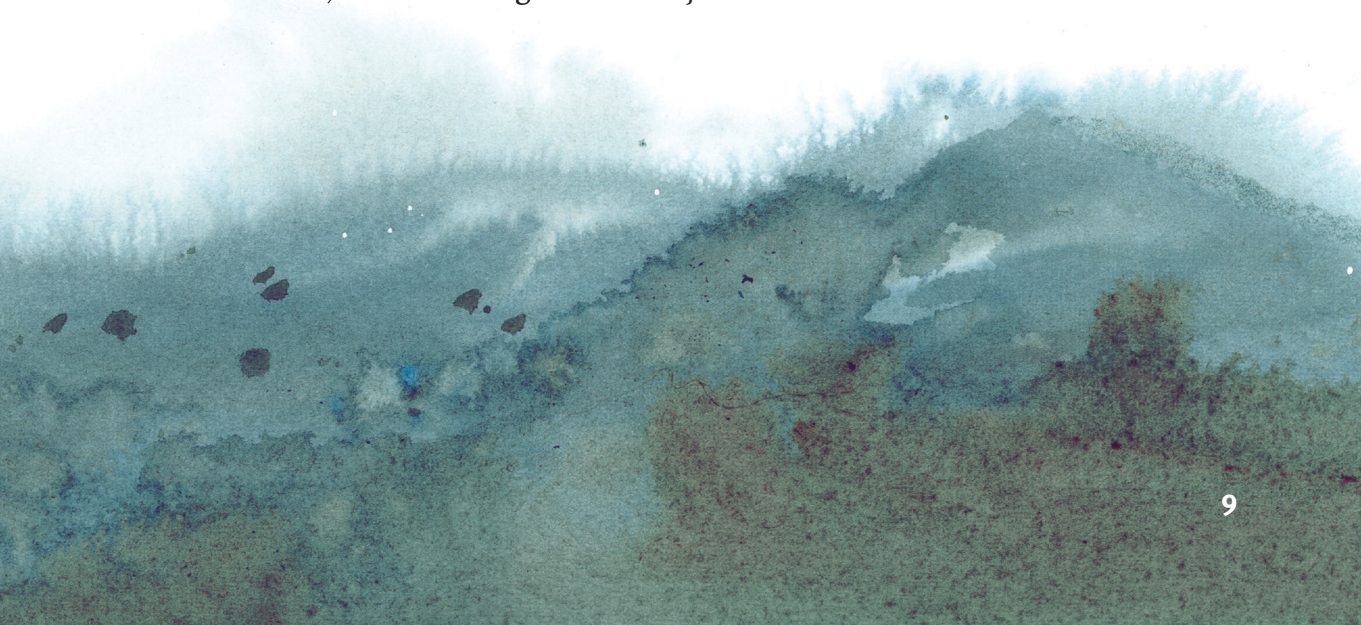
Hij had het nog niet geroepen of er kwam licht! Het donker kromp ineen en sloop weg.

Het licht groeide en groeide, steeds groter en wijder, tot in de verste verte.

Dat gaat goed, dacht God. Nu verder.
Hij tikte het licht aan en zei: 'Jou noem ik dag.'
Hij trok het donker uit zijn hoekje en zei: 'Jou noem ik nacht. Vanaf nu wisselen jullie, dag en nacht, elkaar af.'
En zo gebeurde het, die allereerste dag.
De avond viel, de nacht kwam en het werd morgen.

'Midden in al dat water wil ik een droog gedeelte', sprak God, 'met een gewelf erboven dat het water tegenhoudt.'
Er ging een kracht van die woorden uit als van vele orkanen.
Het water voelde die kracht en splitste zich met veel geraas in water-massa's beneden en boven.
Ertussenin vormde zich een halfrond gewelf van lucht.
'Jou, gewelf, noem ik hemel!' riep God. Zijn stem droeg naar de uiteinden van de hemel.
Zo gebeurde het op de tweede dag.
De avond viel, de nacht kwam en het werd morgen.

Die ochtend ging God door met zijn scheppingswerk.
Hij wist precies hoe hij het wilde. 'Het water beneden moet naar één plek stromen', zei hij terwijl hij zijn woorden vulde met goddelijke kracht, 'zodat er droog land verschijnt.'





Meteen begon het water te stromen. Er vormden zich beken en rivieren waarin het zich verzamelde en vol ongeduld naar beneden stroomde. Er verschenen bergtoppen van steen en daarna steeds meer droog land. Op sommige plekken viel het water met donderend geweld omlaag.

Geboeid keek God ernaar. Zó had hij het zich voorgesteld en zó gebeurde het!

‘Het droge land noem ik aarde’, zei God, ‘en de plaats waar het water terecht komt, noem ik zee.’

Het begint er goed uit te zien, dacht hij. En ik heb nog zoveel meer ideeën!

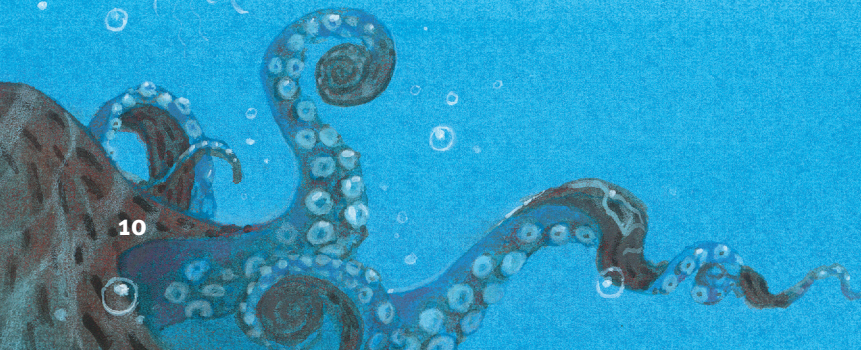
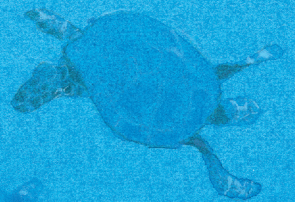
Zo ging het op de derde dag.

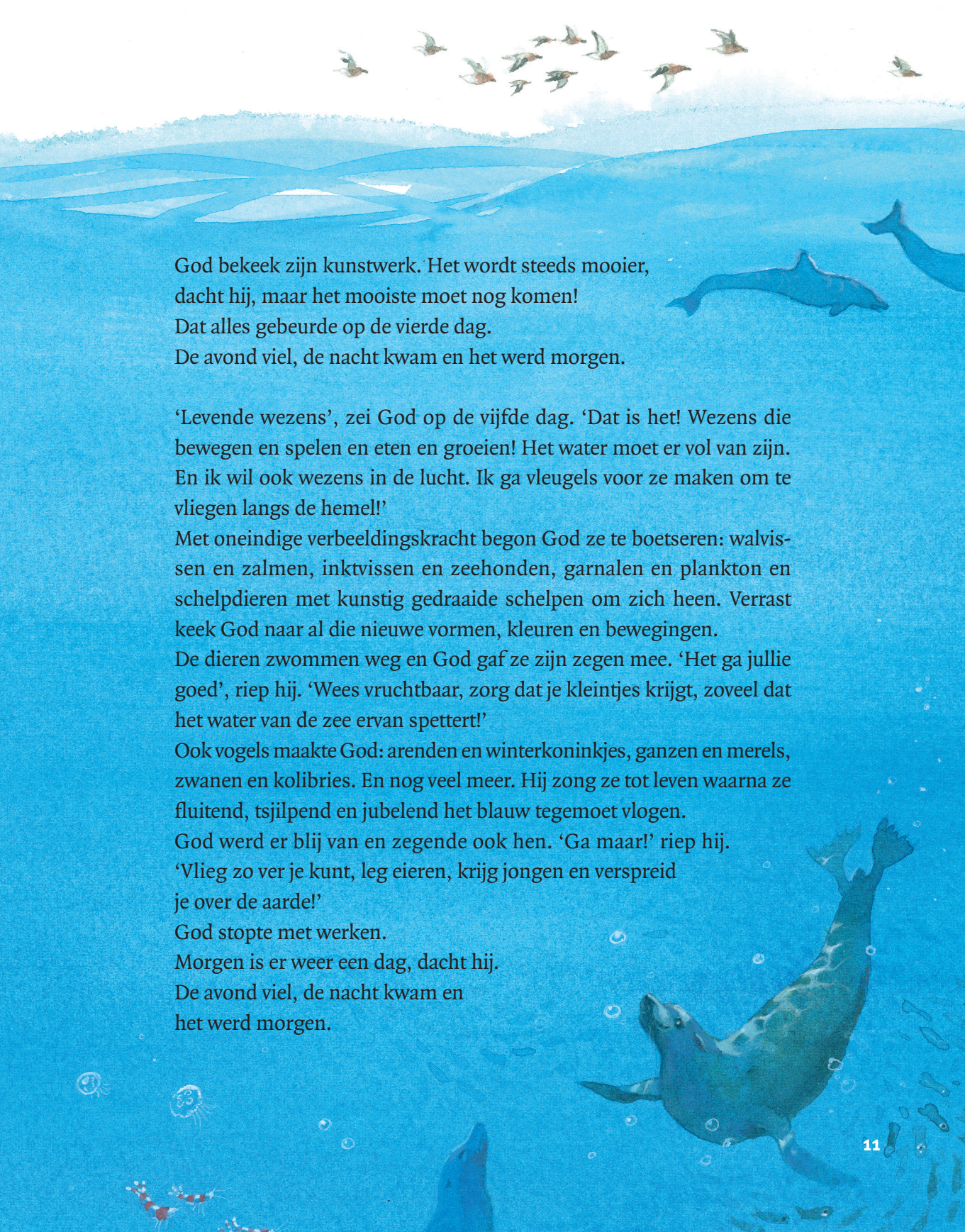
De avond viel, de nacht kwam en het werd morgen.

‘Ik wil lichten aan de hemel’, zei God. ‘Eén groot licht voor overdag en kleinere lichtjes voor ‘s nachts. Niet alleen om de aarde te verlichten, maar ook om dag en nacht uit elkaar te houden. En om de seizoenen en de jaren aan te geven.’

Prompt kwamen er lichten en lichtjes tevoorschijn. De twee grootste prikte God eerst aan het hemelgewelf. ‘Jij wordt de koning van de dag’, zei hij tegen de zon.

‘En jij wordt de koning van de nacht’, zei hij tegen de maan, waarna hij de nacht met ontelbaar veel sterren versierde.





God bekeek zijn kunstwerk. Het wordt steeds mooier,
dacht hij, maar het mooiste moet nog komen!

Dat alles gebeurde op de vierde dag.

De avond viel, de nacht kwam en het werd morgen.

‘Levende wezens’, zei God op de vijfde dag. ‘Dat is het! Wezens die bewegen en spelen en eten en groeien! Het water moet er vol van zijn. En ik wil ook wezens in de lucht. Ik ga vleugels voor ze maken om te vliegen langs de hemel!’

Met oneindige verbeeldingskracht begon God ze te boetsen: walvissen en zalm, inktvissen en zeehonden, garnalen en plankton en schelpdieren met kunstig gedraaide schelpen om zich heen. Verrast keek God naar al die nieuwe vormen, kleuren en bewegingen.

De dieren zwommen weg en God gaf ze zijn zegen mee. ‘Het ga jullie goed’, riep hij. ‘Wees vruchtbaar, zorg dat je kleintjes krijgt, zoveel dat het water van de zee ervan spettert!’

Ook vogels maakte God: arenden en winterkoninkjes, ganzen en merels, zwanen en kolibries. En nog veel meer. Hij zong ze tot leven waarna ze fluitend, tsjilpend en jubelend het blauw tegemoet vlogen.

God werd er blij van en zegende ook hen. ‘Ga maar!’ riep hij.

‘Vlieg zo ver je kunt, leg eieren, krijg jongen en verspreid je over de aarde!’

God stopte met werken.

Morgen is er weer een dag, dacht hij.

De avond viel, de nacht kwam en
het werd morgen.

‘Ook op het land wil ik levende wezens’, zei God. ‘Koeien en kamelen, slakken en slangen, mollen en mieren. En wilde dieren als leeuwen en beren.’

Hij begon landdieren tevoorschijn te roepen. Het ene dier na het andere kwam tot leven en rende weg, wandelde weg, scharrelde, kroop weg. Opnieuw genoot God van alles wat hij maakte. Het gaat goed, dacht hij. Het begint echt ergens op te lijken. Op een prachtig kunstwerk. Toch mist er nog iets: wezens die op mij lijken! Wezens met een ziel, met geestkracht, met scheppingskracht en taal. Mannelijke en vrouwelijke wezens. Mensen. Mensen die mijn schepping, mijn kunstwerk kunnen beheren en zelf ook mooie dingen kunnen maken.

En God maakte twee mensen, een man en een vrouw. Hij blies hun levensadem in, zegende hen en zei: ‘Wees vruchtbaar, krijg kinderen en kleinkinderen en verspreid je over de aarde. De aarde is voor jullie. Je mag regeren over de vissen, de vogels en over de dieren op het land. Regeren op een manier die hun recht doet.’

God gaf de mensen alle planten en vruchtbomen op aarde. ‘Dat is voor jullie om van te eten’, zei hij. En ook aan alle dieren op het land, in de zee en in de lucht gaf hij groene planten tot voedsel.

Tevreden keek God naar alles wat hij had gemaakt. Hij vond dat het heel goed was geworden.

De avond viel, de nacht kwam en het werd morgen.

Op de zevende dag rustte God uit van zijn werk.

Hij zegende die zevende dag en hij maakte er een speciale dag van: een rustdag.

Zo schiep God in zes dagen de hemel en de aarde met al hun levendige rijkdom en schoonheid.

LvD

7 Meesteres en slavin

Genesis 16

‘Hagar!’
Het stemgeluid van haar meesteres zei Hagar genoeg. Sara klonk kwaad en ongeduldig. Hagar nam een slok water. Ze strekte haar benen en zuchtte tevreden.

‘Hagar! Nu komen!’

Hagar glimlachte. Ze bleef rustig zitten en keek ondertussen naar haar opgezwollen voeten. Haar tenen bewoog ze één voor één. En toen ze dat een keer gedaan had, begon ze er opnieuw mee.

‘Hagar! Komen!’ Ze hoorde dat haar meesteres naar haar toe kwam. Ze stampte, stof en zand stoof weg onder haar voeten. Weer glimlachte Hagar. Toen ze zeker wist dat Sara haar kon zien, strekte ze haar rug en hield ze haar hand op haar vooruitstekende buik. Precies op het moment dat haar meesteres het tentdoek opzij schoof legde ze haar hand op haar buik. Langzaam en liefdevol.

‘Hagar! Ik riep je!’ beet Sara haar toe.

Hagar deed net of ze geschrokken was en alsof het kind in haar buik ook geschrokken was. Ze legde haar tweede hand om haar buik. Ze boog wat voorover, alsof ze het ongebooren kind zo beter kon beschermen.

‘Ik had u niet gehoord!’

Haar meesteres beet op haar nagels. Ze leek zich te willen beheersen.

‘Nee. Maar je hoorde me wel toen ik je vroeg bij mijn man te slapen.’

Weer glimlachte Hagar. ‘Je vroeg me niet bij je man te slapen, ik moest met hem slapen, ik moest ...’



‘U!’ zei Sara, ‘je moet u tegen me zeggen, ik ben je meesteres en jij bent mijn slavin.’

‘En ik zal je man het kind geven waar hij recht op heeft, omdat jij het niet kon.’

Sara haalde diep adem, wilde iets zeggen, misschien iets schreeuwen, dat deed ze de laatste tijd vaker. Ondertussen draaide ze het tentdoek in elkaar en draaide en kneep zo hard dat de knokkels van haar hand helemaal wit waren. Hagar zag dat allemaal en onderdrukte een nieuwe glimlach.

‘Of wil je soms zeggen dat het anders zit?’ Ze keek Sara brutaal aan. Hagar stond op. Ze deed alsof het haar moeite kostte. Weer stak ze haar buik naar voren. ‘Maar ik sta natuurlijk altijd voor je, ik bedoel voor u,

klaar. Dus wat kan ik doen? Kijken of het donker is buiten? De puntjes van uw lange steeds grijzer wordende haar borstelen? Er henna in doen? Uw droge huid insmeren met olie?’

Ze wreef over haar eigen jonge gladde huid en lachte haar witte tanden bloot. Sara liet het tentdoek los en stampte weg.

Ze hoorde Sara op luide toon klagen bij haar man Abraham. ‘Ik heb je met Hagar laten slapen en nu draagt ze je kind. Daardoor voelt ze zich ... ze gedraagt zich niet meer als een slavin ... ze luistert niet naar me, ze zet me voor gek! Dat is niet rechtvaardig, ik verdien dit niet!’ Wat zou Abraham zeggen? Ze luisterde ingespannen. Maar ze hoorde niets. Zou hij Sara omhelzen? Of haar hand masseren? Haar misschien zelfs kussen?

Toen hoorde ze hem zeggen: ‘Het is jouw slavin, doe maar wat je wilt met haar. Ik sta achter je.’

Weer was het even stil. Hagar beet op haar lip. Wat deden ze daar nu, zo samen? Waarom bleef Sara zo lang bij hem? Waarom zeiden ze niets meer?

Het zware geitenharen tentdoek werd opzij geschoven en Sara stond daar. Ze wenkte Hagar met haar rechterwijsvinger en Hagar stond op en volgde haar. Zo langzaam als ze maar durfde.

‘Je mag beginnen met de tent schoon te vegen, met de kleine veger, dus dan zul je op je handen en knieën moeten. Het moet heel goed gebeuren, ik zal het controleren. Als je klaar bent, moet je de kleden uitkloppen. Allemaal. Dan geef je de dieren te drinken. En ik wil dat je vandaag een feestmaal klaarmaakt voor mijn Abraham en mij. Je komt vandaag niet bij hem in de buurt, niet één keer. Als je brutaal doet of je taken niet goed doet, heb ik genoeg redenen om je weg te sturen. Ik zal Abraham daar dan van overtuigen. Jij denkt dat je nu heel wat bent, maar ik ben al mijn hele leven samen met Abraham, we zijn één, ik ben zijn vrouw, jij niet. Je hebt vast gehoord wat hij over jou zei: ik mag met je doen wat ik wil.’ Sara klapte in haar handen. ‘Vort! Ga werken jij!’

Hagar aarzelde. Ze keek naar het gezicht van Sara. Het stond strak. Hagar voelde het kind in zich bewegen. Ze voelde zich sterk en zwak tegelijk. Wat zou er gebeuren als ze niet deed wat Sara haar vroeg? Zou Abraham meeluisteren?

‘Goed mevrouw, zoals u wilt’, zei Hagar. Sara gaf haar de kleine veger. Het zou niet lang duren voor het warmste moment van de dag aan zou breken. Sara verliet de tent en ging vast ergens in de schaduw zitten. Hagar veegde stof en zand op een hoop. Al snel werd de hoop groter en groter. Maar steeds waaide het woestijnzand weer de tent van geitenhaar binnen. Het was onbegonnen werk en dat wist Sara. Het zweet stroomde Hagar over haar rug en gezicht. Ze voelde zich duizelig en zag steeds sterretjes. Even stopte ze en rustte wat uit. Precies op dat moment verscheen Sara in de deuropening. ‘Zit je te niksen! Lui varken!’ Verschrikt begon Hagar weer te vegen, tot het haar te veel werd. Ze dacht aan alles wat ze vandaag nog moest doen. Het eten voor een deel nog verzamelen en de kruiden zoeken en stampen en dan al het eten voorbereiden, het deeg moest gekneed worden en er was geen water vlakbij ...

Ze stond voorzichtig op, wachtte tot de duizelingen weg waren en rende de woestijn in. Weg van de vele zware taken. Op zoek naar een waterbron waar ze zich kon opfrissen.

Bij de bron aangekomen waste ze zich uitgebreid. Haar gezicht, haar haren, alles maakte ze nat om het minder warm te hebben. Toen ze zich iets beter voelde, rustte ze uit in de schaduw van een struik. Wat moest ze nu doen?

Op dat moment verscheen er een engel. ‘Hagar, slavin van Sara, wat doe je hier?’

‘Ik ben gevluht voor mijn meesteres’, zei Hagar, ‘ze is gemeen tegen me.’

‘En jij?’ vroeg de engel, ‘ben jij altijd aardig tegen haar?’

Hagar boog haar hoofd.

‘Ga terug, naar je meesteres’, zei de engel, ‘en gehoorzaam haar, dan heb je geen problemen. Je zult straks een gezonde zoon ter wereld brengen en je moet hem Ismaël noemen. En hij zal ook weer kinderen krijgen. En die kinderen zullen weer kinderen krijgen en uiteindelijk is je familie zo groot dat jullie niet te tellen zijn. Maar ga nu terug en doe je best.’

Hagar luisterde naar de engel en ging terug. Ze veegde op handen en knieën de hele tent, klopte alle kleden uit, gaf de dieren te drinken en begon toen aan het weven van een omslagdoek voor Sara. En toen Sara het werk later controleerde zag ze dat Hagar veel had gedaan.

‘Dat valt me mee’, zei Sara, ‘het ziet er allemaal netjes uit.’

‘Ik heb mijn best gedaan, mevrouw’, zei Hagar. Ze strekte niet haar rug, ze glimlachte niet, ze deed geen hand op haar buik, ze bleef haar hoofd naar de grond gebogen houden en dacht aan de woorden van de engel: ‘Jullie zullen niet te tellen zijn.’

MG



22 Laat mijn volk gaan!

Exodus 7-11

Het was misschien al de tiende keer dat we voor de farao stonden. Maar we bogen nog dieper voor hem dan de eerste keer.

‘Wat brengt jullie hier?’ blafte de farao.

Ik keek naar mijn broer Aäron. Wachtte tot hij zou gaan praten.

Hij kon het goed, hij wist wat hij moest zeggen, want ik had het hem gezegd met hulp van God.

‘Een boodschap van God’, zei hij duidelijk.

‘Wat is die boodschap deze keer?’ riep de farao. Hij hield niet van onze boodschappen.

‘De Heer zegt: laat mijn volk gaan om mij te vereren’, zei Aäron.

Het was eruit. Het liefst wilde ik nu weg, het paleis uit rennen, de buitenlucht in, diep adem halen, tot rust komen, maar ik moest blijven staan. Ik dacht aan mijn gesprek met God, dat ik mijn staf weggooide en die veranderde in een slang, dat ik de slang niet durfde op te pakken en het toch deed, omdat het moest.

‘En als ik dat niet doe?’

Weer zei Aäron niets. Ik keek hem aan, hij wist wat hij moest zeggen en hij zou het doen, maar hij hoopte dat het niet nodig was.

Zijn stem kwam van ver toen hij zei: ‘Als u het niet doet? Dan zal er een duisternis over Egypte komen, zo dicht dat je die bijna kunt aanraken.’

Nu zei de farao lang niets. Mijn oren suisden. Mijn benen wilden rennen, weg en snel.

‘Ik kan jullie niet laten gaan’, zei de farao.

Mijn broer keek naar mij. Ik knikte bijna onzichtbaar. Nu moest ik het doen. En ook ik had gehoopt dat dit niet nodig was.

Toen strekte ik mijn arm uit naar de hemel en meteen was heel Egypte in diepe duisternis gehuld.

Er kwam geen enkel licht van buiten meer het paleis binnen. De enkele olielampen die eerder brandden voor de sfeer, gaven nu een helder licht. Met het donker leek ook de stilte binnen te zijn geslopen. Het was doodstil, buiten en binnen.

Aäron en ik draaiden ons om, het leek een bevroren moment en we slopen het paleis uit, naar buiten. Ook daar was het bedrukt en donker.

Na drie dagen in het donker vroeg de farao ons naar het paleis te komen.

‘We moeten’, zei ik tegen Aäron en hij knikte.

We raapten al onze moed bij elkaar en gingen.

‘Goed’, zei de farao toen we voor hem stonden, ‘ga jullie God dan maar vereren. Jullie mogen je kinderen meenemen, maar niet jullie schapen, runderen en geiten.’

Nu moest ik hem tegenspreken. Deze rijke, kwade en machtige man.

‘Dat kan niet. We moeten onze dieren offeren en ze moeten allemaal met ons mee, want we weten niet welke dieren en ook niet hoeveel.’

Gelukkig hielp God mij deze woorden te zeggen. Mijn hele lichaam trilde. Ik wist dat ik de farao weer boos maakte en dat deed ik niet graag.

Mijn broer keek naar me, hij deed langzaam zijn ogen dicht, het was geruststellend bedoeld. Maar daardoor voelde ik nog meer dat het spannend was.

‘Uit mijn ogen!’ schreeuwde de farao. Aäron en ik doken in elkaar. ‘Als je hier nog eens verschijnt, wordt dat je dood!’

‘Wat is er?’ vroeg Aäron wat later aan me. Hij had zeker de diepe rimpel tussen mijn ogen gezien. Een rimpel die vanzelf komt als ik diep nadenk.

‘Ik heb weer een boodschap van de Heer gekregen’, zei ik, ‘hij wil dat ik weer naar de farao van Egypte ga.’



‘Alweer?’ zei mijn broer, ‘ik ga liever niet meer mee.’

‘Je moet mee’, zei ik, ‘dat weet je, zonder jou kan ik het niet.’

‘Hoorde je wat de farao de laatste keer tegen je zei?’ vroeg hij. ‘We komen er niet levend weg!’ Hij maakte een gebaar met zijn vlakke hand langs zijn keel. Natuurlijk wist ik het nog en zuchtte. ‘Het heeft ook geen zin, want het gaat toch steeds hetzelfde. Eerst zegt God dat we naar de farao moeten gaan en dat we moeten zeggen dat we met ons volk en onze dieren het land uit willen gaan. Dan zegt God dat de farao het niet goed vindt en dat God dus een straf geeft. Als we naar de farao gaan, gaat het ook precies zo. Hij wil ons niet laten gaan en God geeft de straf die hij al had aangekondigd. Dat is al negen keer zo gegaan! Maar deze keer zal het slecht met ons aflopen. Ik ga niet en jij zou ook niet moeten gaan. Ben je niet moe? Ben je niet vreselijk moe?’

‘Weet je wel waarom God dat zo doet?’ vroeg ik aan mijn broer.

‘Geen idee’, zei Aäron.

‘Jawel, dat weet je’, zei ik.

Aäron kneep zijn lippen op elkaar en boog zijn hoofd.

‘God wil laten zien hoe machtig hij is. Hij wil heel veel tekenen geven en wonderen verrichten, want zo kan hij laten zien wie hij is. En hij zorgt ervoor dat wij en onze kinderen en kleinkinderen erover zullen blijven praten, net als dat de Egyptenaren dat zullen doen.’

‘Goed, dan snap ik het, maar God heeft toch al bepaald dat de farao weigert om ons te laten gaan. Het heeft geen zin.’

‘We hebben geen keus’, zei ik, ‘we moeten gaan. En deze keer is het anders. God heeft gezegd dat er nog maar één plaag komt, dat we dan kunnen vertrekken. We kunnen bijna gaan. Nu moeten we volhouden. Niet voor onszelf, maar voor ons volk en omdat God het wil. Kom, ga mee, sta op.’

Mijn hart bonkte terwijl ik wachtte tot mijn broer opstond. Aäron stond op, zuchtend, maar toch.

We liepen in de richting van het paleis van de farao. Alles leek nog droger dan normaal. De struiken hingen slap, de zon scheen er ongenadig op, trillingen leken van de grond af te komen.

Aäron keek me van opzij aan. ‘Wat is deze keer de straf? Welke plaag komt er deze keer over het land en zijn volk?’

Ik haalde diep adem. De straffen die God gaf waren allemaal vreselijk geweest. Het water van de Nijl dat in bloed veranderde waardoor de groenten en granen geen water meer konden krijgen, de kikkerplaag, de muggenplaag, de insectenplaag, maar deze plaag was zo erg dat ik het niet kon bevatten.

‘Alle oudste zonen zullen sterven’, zei ik en probeerde niet naar zijn gezicht te kijken.

‘Zo’, zei hij alleen.

‘Rond middernacht zal God door Egypte rondgaan. Alle oudste zonen zullen sterven. Niet alleen de oudste zoon van de farao, maar ook van alle andere mensen in het land en ook van het vee.’ Mijn mond was droog. Ik had net wat moeten drinken. ‘Iedereen zal huilen, er zal geschreeuwd worden van verdriet. Maar de Israëlieten overkomt niets. Een ook hun vee niet. Hierdoor zal de farao begrijpen dat er verschil is tussen Egypte en Israël. De hovelingen zullen mij smeken om het land met ons hele volk te verlaten en de farao zal ons zelf het land uit jagen. Dan gaan we echt hier weg.’

‘Maar eerst moeten er heel veel sterven’, zei Aäron zacht.

‘Ja’, zei ik, ‘omdat God nog een wonder in Egypte wil laten gebeuren.’

‘Na de veepest dacht ik dat God wel genoeg had laten zien.’ Mijn broer houdt net als ik veel van dieren. ‘Maar nee’, zei hij, ‘toen kwam de puistenplaag nog en daarna die enorme hagel en onweer. En net nog die drie vreselijke dagen van duisternis, de hele dag alles donker.’

Ik wilde zeggen dat hij de sprinkhanenplaag nog vergeten was. Maar ik hield mijn mond.

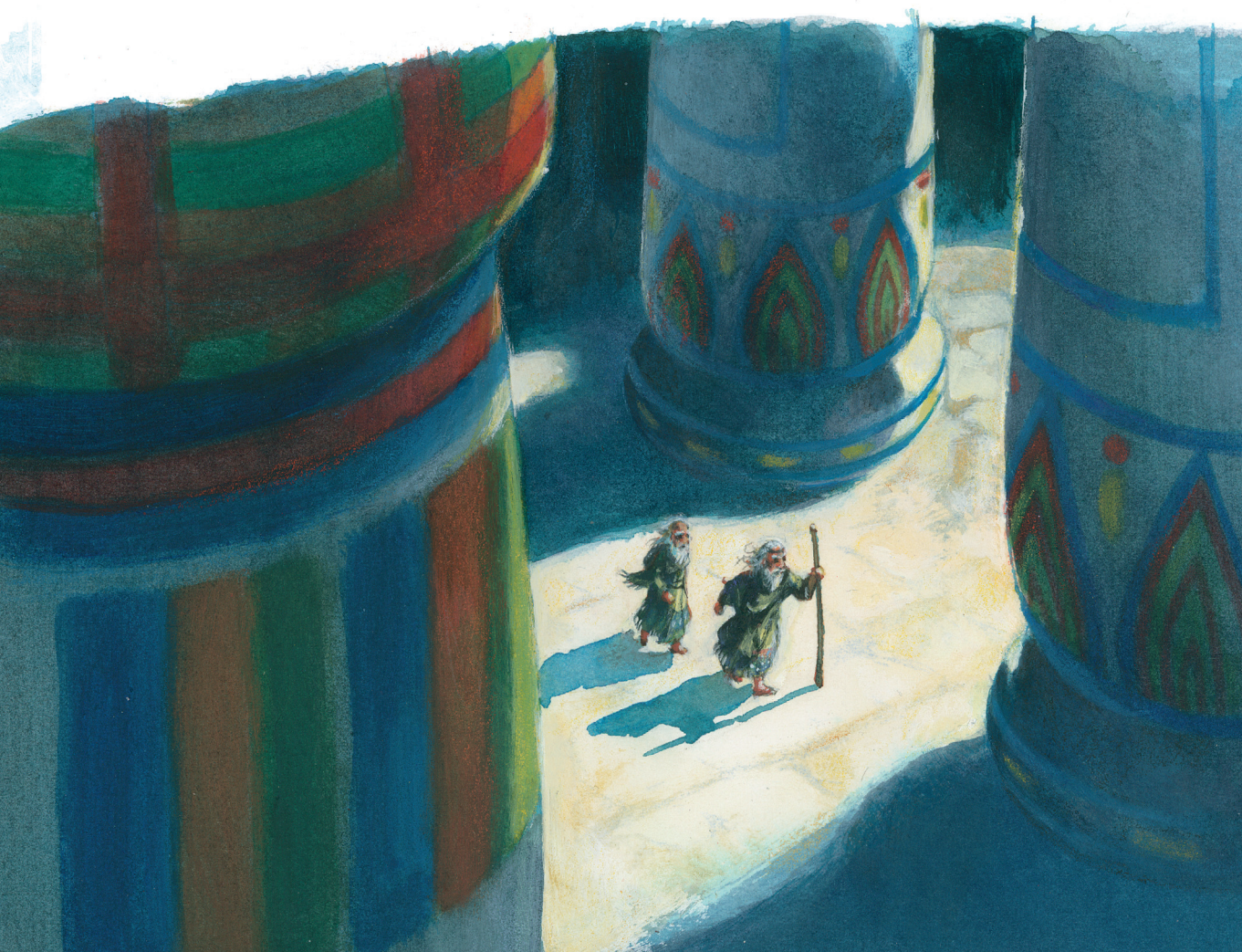
‘Dit is de laatste’, zei ik.

In stilte liepen we het paleis van de farao binnen.

We knielden diep voor de farao. 'O grote farao en meester', zei ik luid en duidelijk, 'de Heer zegt: laat mijn volk gaan om mij te vereren. Als u weigert dan straf ik u door al het eerste leven van u, uw volk en uw dieren te laten sterven.' Daarna vertelde ik hem alles zoals ik eerder Aäron alles had verteld.

'God heeft al heel veel straffen aangekondigd en mijn land en volk is er zwaar door getroffen', zei de farao, 'steeds als de plaag ons trof dan beloofde ik dat jullie mochten gaan, maar als de plaag gestopt was, liet ik jullie toch niet gaan.'

'Dat is zo', zei ik, Aäron stond vlak bij me en keek bewonderend naar me, ik durfde te praten door de hulp van God, 'maar deze keer zal het anders gaan.'



Iedereen hield zijn adem in en weer was het stil in het paleis, alsof er geen hovelingen om ons heen stonden, geen farao voor ons zat, alsof er geen mens in de buurt was. Toen kuchte de farao en we keken op.

‘Toch niet’, zei de farao, ‘want ik laat jullie niet gaan.’

‘Dan zullen er heel veel moeten sterven’, zei ik zacht maar duidelijk.

We bogen allemaal ons hoofd. Even. Toen voelde ik een golf van woede over me heen spoelen. Waarom moest het zo gaan? Waarom? Waarom?

Ik sprong op, boog naar de hovelingen die ons uit moesten laten en liep voor hen uit het paleis uit. Luid stampend. Het was niet zomaar een beetje kwaadheid, alle tien de keren dat we bij de farao waren geweest had ik mijn adem ingehouden, gewacht, gehoopt en gezwe- gen. Nu ik buiten stond kwam er een langgerekte schreeuw uit mijn mond. Aäron trok mij voort, weg van het paleis, naar huis.

Hij legde mij neer, liet mij rusten, gaf mij te drinken, klopte op mijn arm. En langzaam kwam ik weer wat bij.

‘Nog één keer’, zei ik zacht tegen hem.

‘Ja, dan mogen we eindelijk met z’n allen vertrekken’, zei Aäron.

MG

53 Wees niet bang, maar geloof!

Lucas 8

De zon komt nog niet boven de huizen uit en het is nog koel als ik op weg ga met mijn kruik. Voordat ik naar de waterput ga, wil ik eerst bij mijn nichtje langs. We gaan altijd samen, Mariam en ik, al zolang als we ons kunnen herinneren. We vinden het niet erg, ook al is het een flink eind lopen. We kletsen met vriendinnen, we kijken stiekem naar de jongens, we vullen onze kruiken, en we dragen ze het hele eind weer terug. Twee keer per dag.

Maar Mariam is al een paar dagen ziek. Ik hoop dat het beter gaat, vandaag. Dat ze weer wat wil eten. Mijn tante zag er zo bezorgd uit, gisteren. Ik mocht niet eens binnenkomen.

De deur is nog dicht. Ik laat mijn kruik zakken en klop aan. Er doet niemand open, maar ik hoor gepraat en geschuifel van voetstappen. Ik klop nog een keer, wat harder nu.

De deur gaat open en een oude man kijkt om de hoek. Het is Tobias, de knecht van mijn oom.

‘Hallo’, zeg ik. ‘Ik wou even vragen hoe het met Mariam is.’

Tobias schudt zijn hoofd. ‘Niet goed’, fluistert hij. ‘Helemaal niet goed. Ik ben bang dat ...’

Het volgende moment wordt hij aan de kant geduwd door mijn oom. Hij beent, zonder iets te zeggen, de straat in. Het stof stuift in wolkjes op. Ik laat mijn kruik staan en ren achter hem aan. 'Oom! Oom!'

Mijn oom is de leider van de synagoge. Iedereen kijkt nogal tegen hem op. Ik niet. Voor mij is hij gewoon oom Jaïrus die altijd grapjes maakt en die alles weet en die zo sterk is dat hij ons allebei tegelijk de lucht in kon tillen toen we nog klein waren.

Nu ziet hij er niet uit alsof hij grapjes zou kunnen maken. Hij heeft zijn lippen stijf op elkaar geklemd en de rimpels in zijn voorhoofd zijn zo diep dat het lijkt of hij in een paar dagen jaren ouder is geworden. Ik ben nu eindelijk naast hem. 'Oom? Oom, hoe gaat het met Mariam ...' Hij lijkt me niet te horen. Hij loopt snel de beschaduwde straatjes door, in de richting van het grote plein. Hij praat niet. Hij glimlacht niet. Hij groet niet terug als mensen hem begroeten.

Het valt me ineens op dat er al veel mensen op straat zijn. En dat bijna iedereen dezelfde kant op gaat. Een vrouw leidt een blinde man langs de huizen. Een oude man die bijna niet kan lopen, wordt door een paar jongere mannen ondersteund. Wat is er aan de hand?

'Jezus!' hoor ik een paar jongens roepen. Ze rennen langs. Hun geroep weergalmt tegen de huizen op. 'Kom mee! Jezus is terug!'

Ik slik mijn ongerustheid weg. Is dat het? Is oom Jaïrus op weg naar Jezus? Is het zo erg met Mariam?

Uit alle straten komen mensen en kinderen. Op het plein lopen we helemaal vast, zo groot is de mensenmenigte. Het lijkt wel of de hele stad is uitgelopen.

'Daar!' schreeuwt iemand. 'Daar is hij!'

'Jezus!' roept een vrouw.

'Help mij!' Een oude man steekt een hand op. 'Jezus, heb medelijden!'

Ik zie Jezus niet, maar oom Jaïrus werkt zich door de menigte heen.

Ik zorg ervoor dat ik vlak achter hem blijf, zodat ik hem niet kwijt kan raken in de chaos.

En dan ineens laat hij zich voorover op de grond vallen.

Vlak voor Jezus' voeten. 'Meester', zegt hij.

Ik herken zijn stem bijna niet.

Hij grijpt Jezus' voeten. 'Meester. Mijn dochter ligt op sterven. Mijn enige kind. Alstublieft, ga met me mee. U bent de enige, meester. De enige die iets kan doen. Ik smeeek u ...'

Jezus buigt zich voorover. Hij legt zijn hand op ooms schouder. 'Sta op, Jairus. Ik ga met je mee.'

Ik haal opgelucht adem. Wat goed dat mijn oom naar Jezus is gegaan. Hij kan Mariam beter maken. Ik weet het zeker. Als iemand het kan, is hij het.

We gaan op weg, maar we komen veel te langzaam vooruit. Ik zou Jezus wel mee willen trekken. Mariam ligt op sterven, dat weet hij toch? Snel, snel. Vóór het te laat is. Waarom gaan de mensen niet opzij? Waarom loopt hij niet wat harder? Hij is niet vooruit te branden.

Ik zie dat mijn oom hetzelfde denkt. 'Heer', zegt hij. 'Ik smeeek u ...'

Maar Jezus blijft stilstaan en draait zich om. 'Wie heeft mij aangeraakt?' vraagt hij.

De mensen kijken elkaar verbaasd aan.

'Ik niet.'

'Ik ook niet.'

'Meester', zegt een kleine, gedrongen man. Volgens mij is het een van die volgelingen van Jezus die overal met hem meegaan. 'De mensen om u heen staan te duwen en te dringen. Ik weet zeker ...'

Jezus schudt zijn hoofd. 'Iemand heeft me aangeraakt', zegt hij. 'Ik voelde de kracht uit me wegstromen.'

Schiet toch op, denk ik. Ik bal mijn vuisten. Schiet toch op! Wat maakt het uit wie u heeft aangeraakt!

Maar Jezus neemt alle tijd. Het wordt stil. En dan stapt er een vrouw naar voren. Een bleke, magere vrouw. Ze ziet er doodsbang uit en ze valt voor Jezus op haar knieën, net zoals oom Jairus zonet deed. 'Ik was het, Heer', zegt ze. 'Vergeef me, alstublieft.'

Het is een vrouw bij ons uit de buurt. Ik ken haar naam niet, maar het is iemand met wie we niet om mogen gaan. Waarom precies weet ik niet, maar ze is onrein.

Nee, Jezus. Ga nou niet met dat mens staan praten. Kom mee. Kom mee naar mijn nichtje. Straks is het te laat. Alstublieft!

Volgens mij is Jezus ons gewoon vergeten. Hij is helemaal vergeten dat hij met ons mee zou gaan. Hij heeft alleen nog maar aandacht voor die vrouw.

'Al twaalf jaar lijd ik aan bloedverlies', zegt ze. 'Ik wilde u niet storen, Heer. Maar ik dacht, als ik de zoom van uw mantel aanraak ...' Ze kijkt omhoog. Haar ogen staan nog steeds bang. 'En ik weet niet hoe ... maar het bloeden is gestopt. Voor het eerst in al die jaren. Ik ben genezen.'



Jezus geeft haar een hand en helpt haar omhoog. Hij glimlacht. 'Je bent genezen omdat je gelooft', zegt hij.

Ik wip op en neer op mijn tenen. Al twaalf jaar ziek. Had ze dan niet nog even kunnen wachten? Mijn nichtje van twaalf jaar gaat dóód, Jezus. Als u niet heel snel bent.

Ik voel een duw in mijn rug. Als ik me omdraai, zie ik dat het de knecht van mijn oom is. Zijn gezicht staat strak. 'Het spijt me', zegt hij zacht. Mijn oom wordt asgrauw.

Het is of de wereld stilstaat. Of alle geluiden verstommen. Nee. Nee, dit kan niet. Ze kan niet dood zijn.

Tobias legt een arm om mijn ooms schouder alsof hij zijn zoon is. 'Gaat u mee? Ik denk niet dat het nodig is dat u de meester er nog mee lastigvalt.'

'Wees niet bang', klinkt een stem achter ons. De stem van Jezus.

Ik draai me om.

'Wees niet bang, maar geloof. Dan zal ze worden gered.'

Ik schud mijn hoofd. Nee. Als Jezus meteen was meegegaan, dán zou ze zijn gered. Nu is het te laat. Ze is dood, Jezus. Dood.

Maar mijn oom kijkt Jezus aan. Ik zie de hoop in zijn ogen.

Ach, oom, denk ik. Snapt u het dan niet? Niemand kan haar meer helpen.

De vrienden van Jezus banen de weg en eindelijk, eindelijk komen we in beweging. Het gaat nog steeds langzaam. Maar het maakt ook niet meer uit. Ze is nu toch dood.

'Hier naar links', zegt mijn oom zacht. 'Dat steegje in. En daar naar rechts. Bij dat witte huis. Daar is het.'

Alsof iemand zich zou kunnen vergissen. Een blinde zou de weg kunnen vinden. We zouden gewoon op het gejammer af kunnen gaan. Ze zijn er allemaal, de klaagvrouwen. En ze staan zo hard te huilen dat je jezelf niet eens meer kunt horen denken. Er zijn meer mensen. De hele straat staat vol. Het huis puilt uit.

Jezus steekt een hand op. 'Houd op met dat gejammer', zegt hij boos. 'Ze is niet gestorven. Ze slaapt.'

Even is het stil. Dan beginnen een paar vrouwen te lachen.

'Kom even mee naar binnen', zegt een van hen. 'Wilt u haar zien? Ze is dood. Denkt u dat wij niet weten wat dood is?'

Ik haat haar. Ik haat de klaagvrouwen. Omdat ze mijn oom zijn laatste hoop afpakken. Het lijkt wel of ze er plezier in hebben.

Ik wil niet naar binnen. Ik wil het niet zien. Maar ik moet. Ik ga de drempel over, de donkere kamer binnen, achter Jezus en mijn oom aan. 'Stuur iedereen naar buiten', zegt Jezus. 'Iedereen moet weg.'

En oom Jairo doet het. Hij stuurt iedereen het huis uit. Mij ook.

Ik doe of ik ga, maar ik ga niet echt. Ik kan nog net door de kier langs de deur naar binnen gluren.

Eindelijk wordt het stil in de kamer. Ik zie Mariam liggen, in haar eigen hoekje, op haar eigen matras. Zo stil. Zo wit. Zo dood. Het is Mariam, en toch is het haar niet. Ze slaapt, heeft Jezus gezegd. Maar als er iemand niet slaapt, is het Mariam wel. Mijn tante zit naast haar geknield en streelt haar haar. De tranen stromen over haar wangen.

Ach, Mariam ...

Jezus is de enige die niet huilt, geloof ik. Hij loopt naar het matras toe, hurkt neer en pakt Mariams slappe hand. 'Meisje!' roept hij, zo hard dat ik ervan schrik. 'Sta op!'

En op hetzelfde moment komt de kleur terug in Mariams gezicht. Ze rekt zich uit en komt overeind, alsof ze alleen maar geslapen heeft. 'Hé', zegt ze. 'Papa. Wat is er aan de hand? Waarom kijk je zo gek?'

Ik kan het niet geloven. Ze was dood, zonet. Maar nu zit ze overeind. Ze praat. Ze leeft. Ik schud mijn hoofd. Dit kan niet. Ik kan het niet geloven. Maar het is echt waar. Ze was dood, zonet. En nu leeft ze.

Mijn tante ziet eruit alsof ze gaat flauwvallen. En oom Jairo zegt niets. Hij kijkt alleen maar, alsof hij niet begrijpt wat er gebeurd is.

'Ik zou maar even wat te eten en te drinken voor haar halen', zegt Jezus. Mijn tante schiet overeind en rent naar de keuken. Oom Jairo knielt



naast haar neer en sluit haar in zijn armen. 'Mariam', zegt hij. 'Mijn lieve meisje.'

En dan kijkt hij naar Jezus. 'Heer. Ik – ik dank u. Ik weet niet wat ik moet zeggen. U hebt me mijn dochter teruggegeven.'

Jezus staat op en glimlacht naar Mariam die achter elkaar een beker water leegdrinkt. Bij de deur, vlak naast me, draait hij zich om. 'Praat hier met niemand over', zegt hij.

En dan is hij weg.

CO